

مقدمه

به منظور فراهم آوردن امکان مقایسه آماری اوضاع ایران از بعضی جهات با سایر کشورهای جهان، فصل آمارهای بین‌المللی در سالنامه آماری کشور طراحی و ارائه شده است.

برای تهیه آمارهای این فصل، از سالنامه‌های آماری سازمان ملل متحد در زمینه‌های جمعیت، توسعه انسانی و سالنامه آماری کشورهای صادر کننده نفت (اوپک) استفاده شده است.

نخستین جدول این فصل جمعیت جهان را برحسب مناطق عمده و قاره، برای میانه سال‌های ۲۰۱۸، ۲۰۱۹ و دوره ۲۰۳۰ تا ۲۱۰۰ میلادی نشان می‌دهد. جدول شماره ۲، به اطلاعات مربوط به جمعیت، تراکم جمعیت، جمعیت زیر ۱۵ سال، جمعیت بالای ۶۰ سال و میزان شهرنشینی اختصاص دارد که برخی کشورهای منتخب جهان را شامل می‌شود. جدول شماره ۳، بیانگر نرخ یا میزان خام ولادت و مرگ در برخی کشورهای جهان می‌باشد. در جدول شماره ۴، اطلاعات مربوط به شاخص توسعه انسانی برخی کشورهای منتخب جهان، ارائه شده است. به‌علاوه، در مورد نفت و گاز به دلیل اهمیت آن از نظر تولید انرژی و نقش آن در اقتصاد کشور، آمارهای بیش‌تری در سطح کشورهای عضو اوپک و مناطق جهان درج شده است.

در مورد آمارهای ارائه شده، توضیح نکات زیر ضروری است:

۱- چون در این فصل، اطلاعات مربوط به ایران عیناً از سالنامه آماری سازمان ملل متحد یا سایر منابع بین‌المللی استخراج شده است، اطلاعات ارائه شده در مواردی با آمارهای مشابه در سایر فصل‌های سالنامه آماری کشور، تفاوت دارد.

۲- در طبقه‌بندی مناطق در سالنامه آماری اوپک، شوروی سابق در اروپای شرقی، ترکیه در اروپا و کشورهای حوزه دریای کارائیب در آمریکای لاتین منظور شده‌اند.

۳- کشور گابن از سال ۱۹۹۵ از سازمان کشورهای تولیدکننده نفت (اوپک) خارج شده بود که مجدداً از سال ۲۰۱۶ به عضویت کشورهای تولیدکننده نفت (اوپک) در آمده است.

۴- کشور اندونزی از سال ۲۰۱۶ از عضویت سازمان کشورهای تولیدکننده نفت (اوپک) خارج شده است.

۵- کشورهای آنگولا و اکوادور از سال ۲۰۰۷، به عضویت سازمان کشورهای تولیدکننده نفت (اوپک) در آمده‌اند.

۶- کشور قطر در سال ۲۰۱۹ از عضویت سازمان کشورهای تولیدکننده نفت (اوپک) خارج شده است.

۷- از سال ۲۰۱۰ مولفه‌های مورد استفاده برای محاسبه شاخص توسعه انسانی بر اساس توصیه‌های بین‌المللی طبق جدول ۴-۲۴ تغییر یافته است.

۸- قابل ذکر است که تغییرات اعداد شاخص به دلیل تجدید نظر در نشریه جدید گزارش توسعه انسانی (HDI)^(۱) می‌باشد.

شایان ذکر است بر اساس طبقه‌بندی‌های مورد استفاده توسط سازمان ملل، کشورها به لحاظ شاخص توسعه انسانی، بر اساس آخرین نشریه سازمان ملل به گروه‌های زیر تقسیم‌بندی می‌شوند:

کشورهای با شاخص توسعه انسانی ۰/۸۰ تا ۱، کشورهای با توسعه انسانی بسیار بالا؛ کشورهای با شاخص توسعه انسانی بین ۰/۷۰ تا ۰/۷۹، کشورهای با توسعه انسانی بالا؛ کشورهای با شاخص توسعه انسانی ۰/۵۵ تا ۰/۶۹، کشورهای با توسعه انسانی متوسط؛ و کشورهای با شاخص توسعه انسانی کمتر از ۰/۵۴، کشورهای با توسعه انسانی پایین محسوب می‌شوند.

قابل ذکر است این طبقه‌بندی در نشریات سازمان ملل در سال‌های مختلف متغیر می‌باشد.

تعاریف و مفاهیم

نرخ تولد و مرگ (میزان خام تولد و مرگ): تعداد سالانه تولد و مرگ به ازای هر ۱۰۰۰ نفر جمعیت. این نرخ‌ها معمولاً به صورت «نرخ‌های خام» ارائه می‌شوند زیرا در محاسبه آن‌ها ساختار سنی جمعیت در نظر گرفته نمی‌شود. بنا بر این نرخ‌های خام مرگ در کشورهای بیشتر توسعه یافته که نسبتاً دارای سهم بیشتری از میزان مرگ و میر در جمعیت سالخورده خود هستند، معمولاً از نرخ‌های خام مرگ در کشورهای کمتر توسعه یافته که دارای سطح امید به زندگی کمتری هستند، بیشتر می‌باشد.

شاخص توسعه انسانی (HDI)^(۲): شاخصی ترکیبی برای سنجیدن موفقیت در هر کشور است که از ترکیب، در سه معیار پایه از توسعه انسانی شامل "زندگی طولانی و سالم"، "دسترسی به دانش" و "معرفت و سطح زندگی مناسب" به دست می‌آید.

امید به زندگی در بدو تولد: تعداد سال‌هایی که یک نوزاد زنده به دنیا آمده بتواند عمر کند به شرط این که الگوهای رایج نرخ‌های مرگ و میر ویژه سنی در بدو تولد در طول حیات آن نوزاد به همان صورت باقی بماند.

میانگین سال‌های تحصیل: متوسط تعداد سال‌های تحصیل که افراد ۲۵ ساله و بیشتر به اتمام رسانده‌اند، و از دوره‌های مختلف تحصیلی با استفاده از مدت‌زمان آموزش رسمی در هر دوره به دست می‌آید.

مدت‌زمان مورد انتظار تحصیل: تعداد سال‌های مورد انتظار برای تحصیل کودکان در سن مدرسه به شرط این که الگوهای رایج نرخ‌های ثبت نام ویژه سنی در طول زندگی آن کودک به همان صورت باقی بماند.

درآمد ناخالص ملی (GNI)^(۳) سرانه: کل درآمد اقتصادی یک کشور، بر اساس تولید و مالکیت عوامل تولید منهای مبلغ پرداخت شده برای استفاده از عوامل تولید بقیه افراد بر حسب واحد پولی دلار آمریکا از طریق نرخ‌های قدرت برابری خرید (PPP)^(۴) تقسیم بر متوسط جمعیت.

ذخایر شناخته شده یا اثبات شده: مقدار تخمینی انواع هیدروکربن‌هایی است که از نظر آماری، در اصطلاح به آن نفت خام

یا گاز طبیعی اطلاق می‌شود و اطلاعات زمین‌شناسی و مهندسی نفت، در حد قابل قبولی، حاکی از قابلیت استحصال آن تحت شرایط اقتصادی و فناوری جاری است.

نفت خام: مخلوطی از هیدروکربن‌هایی است که به صورت مایع در مخازن طبیعی زیرزمینی وجود دارد و پس از جریان یافتن در سطح زمین (تحت فشار جو) نیز کماکان به حالت مایع باقی می‌ماند. مقدار تولید نفت خام شامل موارد زیر است:

الف) مایعاتی که به لحاظ فنی به عنوان نفت خام تعریف می‌شوند. ب) مقادیر اندکی از هیدروکربن‌ها که به شکل گاز در مخازن زیرزمینی وجود دارند، لیکن در اثر فشار جو، پس از جریان یافتن بر روی زمین به حالت مایع تبدیل می‌شوند.

ج) مقادیر اندکی از مواد غیر هیدروکربن که همراه با نفت تولید می‌شوند.

گاز طبیعی: مخلوطی از ترکیبات هیدروکربنی و مقادیر ناچیزی از مواد غیر هیدروکربنی مختلف است که به شکل گاز یا محلول در نفت در مخازن طبیعی زیرزمینی موجود است.

تولید ناخالص: مجموع جریان گاز طبیعی حاصل از مخازن نفت و گاز است که مشتمل بر گازهای نامحلول همراه و غیرهمراه می‌باشد.

فراورده‌های نفتی: فراورده‌های حاصل از تصفیه نفت خام، مواد نفتی اشیاع نشده، مایعات گاز طبیعی و سایر ترکیبات هیدروکربنی است. این فراورده‌ها شامل بنزین هواپیما، بنزین اتومبیل، نفت، نفت سفید، سوخت جت، نفت کوره حاصل از تقطیر، نفت کوره پسمانده گاز مایع شده، مواد چرب‌کننده، پارافین، زغال حاصل از نفت، قیر و ... است.

مصرف فراورده‌های نفتی تصفیه شده: مصرف فراورده‌های تحویلی در داخل کشور شامل فراورده‌های نفتی، سوخت‌های مورد مصرف پالایشگاه و ضایعات و همچنین فراورده‌های به‌دست آمده از مجتمع‌های گازی به استثنای سوخت کشتی است.

تولید گاز طبیعی عرضه‌شده به بازار: عبارت از تولید ناخالص گاز طبیعی منهای مقادیر سوخته شده، هدر رفته، گاز مجدداً

2) Human Development Index.

3) Gross National Income.

4) Purchasing Power Parity.

اختصاص داده است. شایان ذکر است رتبه ایران در سال ۲۰۱۷ نیز ۶۳ بوده است.

در سال ۲۰۱۸ امید به زندگی در بدو تولد در ایران ۷۶/۵ سال بوده است.

بنابر آمارهای ارائه شده توسط سازمان اوپک در سال ۲۰۱۸ میزان تولید نفت خام ایران ۳۵۵۳ هزار بشکه در روز بوده که در بین ۱۴ کشور عضو اوپک رتبه سوم را به خود اختصاص داده است. عربستان سعودی با متوسط تولید ۱۰۳۱۷ هزار بشکه و عراق با تولید ۴۴۱۰ هزار بشکه در روز به ترتیب رتبه اول و دوم را به خود اختصاص داده‌اند.

بر اساس این آمارها در سال ۲۰۱۸ ایران با ۱۸۵۰ هزار بشکه در روز، ششمین کشور صادرکننده نفت خام در میان کشورهای عضو اوپک است. همچنین با عرضه بیش از ۲۴۸ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی به بازار، بیشترین مقدار عرضه را در بین کشورهای عضو اوپک به خود اختصاص داده است.

تزریق شده و حجم گاز کاهش یافته و در نتیجه فرایند تبدیل گاز و خالص‌سازی به منظور استخراج مایعات گاز طبیعی است.

گزیده اطلاعات

در سال ۲۱۰۰ جمعیت جهان ۱۰۸۷۵ میلیون نفر برآورد شده است که قاره‌های آسیا و آفریقا به ترتیب با ۴۷۱۹ و ۴۲۸۰ میلیون نفر دارای بیشترین جمعیت می‌باشند.

در سال ۲۰۱۸، ۱۸۹ کشور جهان بر اساس شاخص توسعه انسانی رتبه‌بندی شده‌اند که در این میان، ۶۲ کشور جهان در رده کشورهای با توسعه انسانی بسیار بالا قرار دارند. کشورهای نروژ، سوئیس، ایرلند، آلمان، استرالیا، سوئد، سنگاپور و هلند به ترتیب رتبه‌های ۱ تا ۱۰ را به خود اختصاص داده‌اند.

در سال‌های ۲۰۱۶، ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ مقدار شاخص توسعه انسانی ایران به ترتیب معادل ۰/۷۷۹، ۰/۷۹۹ و ۰/۷۹۷ می‌باشد که در سال ۲۰۱۸ در بین کشورهای جهان رتبه ۶۵ را به خود

۲۴-۱- جمعیت جهان و پیش‌بینی آن بر حسب منطقه

منطقه	۲۰۱۸ ^(۱)	۲۰۱۹ ^(۱)	۲۰۳۰ ^{(۱)(۲)}	۲۰۵۰ ^{(۱)(۲)}	۲۱۰۰ ^(۲)
جهان.....	۷۶۳۱	۷۷۱۳	۸۵۴۸	۹۷۳۵	۱۰۸۷۵
آسیا.....	۴۵۶۷	۴۶۰۱	۴۹۴۷	۵۲۹۰	۴۷۱۹
آفریقا.....	۱۲۷۶	۱۳۰۸	۱۶۸۸	۲۴۸۹	۴۲۸۰
اروپا.....	۷۴۶	۷۴۷	۷۴۱	۷۱۰	۶۲۹
آمریکای لاتین و کارائیب.....	۶۴۲	۶۴۸	۷۰۶	۷۶۲	۶۷۹
آمریکای شمالی.....	۳۶۴	۳۶۷	۳۹۱	۴۲۵	۴۹۱
اقیانوسیه.....	۴۱۶	۴۲	۴۸	۵۷	۷۵

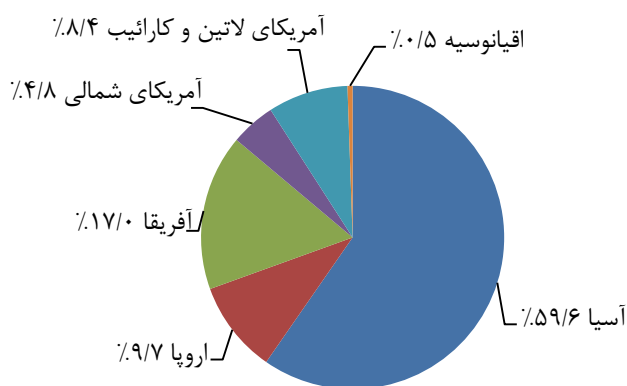
(۱) ارقام مربوط به میانه سال می‌باشد.

(۲) اطلاعات تجدید نظر شده است.

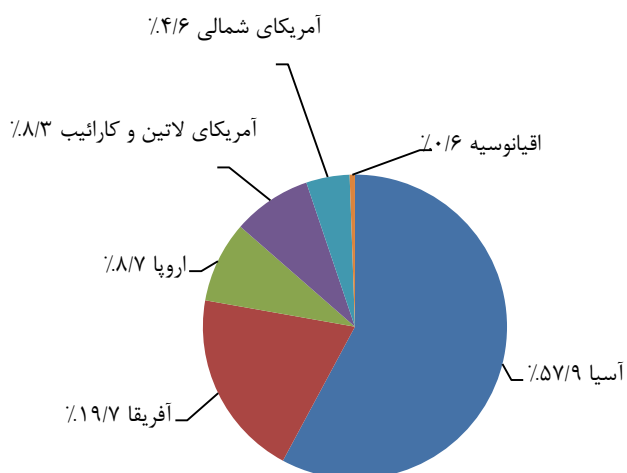
ماخذ - سازمان ملل متحد. (ر. پ.).

۲۴-۱- جمعیت جهان و پیش‌بینی آن بر حسب منطقه

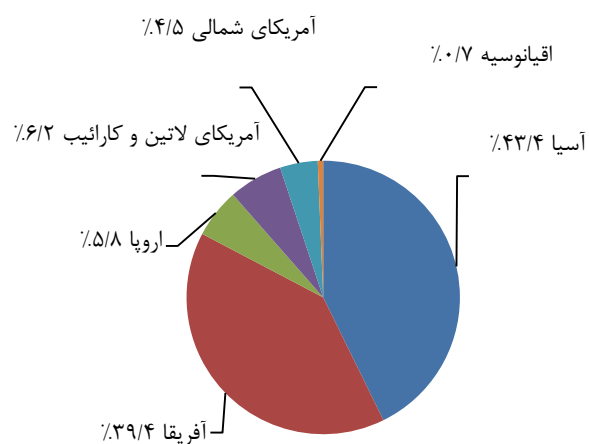
۲۰۱۹

۲۰۳۰

۲۱۰۰

مبنا: جدول ۲۴-۱

۲-۲۴ - برخی از شاخص‌های جمعیتی در کشورهای منتخب جهان

کشور	جمعیت (میلیون نفر)	جمعیت تا سن ۱۴ سال (درصد)	جمعیت بالای سن ۶۰ سال (درصد)	تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)	درصد شهرنشینی
میانگین سال ۲۰۱۹					سال ۲۰۱۸
آسیا					
آذربایجان، جمهوری ^(۱)	۱۰/۰۵	۲۳/۴	۱۱/۱	۱۲۱/۶	...
اردن	۱۰/۱۰	۳۳/۶	۵/۹	۱۱۳/۸	...
ارمنستان	۲/۹۶	۲۰/۳	۱۷/۹	۱۰۳/۹	...
ازبکستان	۳۲/۹۸	۲۸/۸	۸/۰	۷۷/۵	...
افغانستان	۳۸/۰۴	۴۲/۵	۴/۲	۵۸/۳	...
امارات متحده عربی	۹/۷۷	۱۴/۷	۲/۸	۱۱۶/۹	...
اندونزی	۲۷۰/۶۳	۲۶/۲	۹/۷	۱۴۹/۴	...
ایران، جمهوری اسلامی	۸۲/۹۱	۲۴/۷	۱۰/۰	۵۰/۹	...
بحرین	۱/۶۴	۱۸/۷	۵/۱	۲۱۵۹/۴	...
بنگلادش	۱۶۳/۰۵	۲۷/۲	۷/۷	۱۲۵۲/۶	...
پاکستان	۲۱۶/۵۷	۳۵/۱	۶/۶	۲۸۰/۹	...
تاجیکستان	۹/۳۲	۳۷/۱	۵/۵	۶۶/۶	...
تایلند	۶۹/۶۳	۱۶/۸	۱۸/۵	۱۳۶/۳	...
ترکمنستان	۵/۹۴	۳۰/۸	۷/۸	۱۲/۶	...
ترکیه	۸۳/۴۳	۲۴/۳	۱۲/۷	۱۰۸/۴	...
چین ^(۲)	۱۴۳۳/۷۸	۱۷/۸	۱۶/۸	۱۵۲/۷	...
ژاپن	۱۲۶/۸۶	۱۲/۶	۳۴/۰	۳۴۸/۰	...
سنگاپور	۵/۸۰	۱۲/۳	۱۹/۹	۸۲۹۱/۹	...
سوریه، جمهوری عربی	۱۷/۰۷	۳۱/۱	۷/۳	۹۳/۰	...
عراق	۳۹/۳۱	۳۸/۰	۵/۱	۹۰/۵	...
عربستان سعودی	۳۴/۲۷	۲۴/۹	۵/۷	۱۵/۹	...
عمان	۴/۹۸	۲۲/۴	۴/۲	۱۶/۱	...
فلسطین	۸/۵۲	۲۷/۹	۱۶/۳	۳۹۳/۷	...
فیلیپین	۱۰۸/۱۲	۳۰/۵	۸/۳	۳۶۲/۶	...
قرقیزستان	۶/۴۲	۳۲/۵	۷/۸	۳۳/۵	...
قزاقستان	۱۸/۵۵	۲۸/۹	۱۱/۹	۶/۹	...
قطر	۲/۸۳	۱۳/۶	۳/۳	۲۴۳/۹	...
کره، جمهوری (کره جنوبی)	۵۱/۲۳	۱۲/۷	۲۲/۱	۵۲۶/۸	...
کویت	۴/۲۱	۲۱/۶	۶/۰	۲۳۶/۱	...
گرجستان ^(۳)	۴/۰۰	۲۰/۰	۲۱/۲	۵۷/۵	...
لبنان	۶/۸۶	۲۵/۶	۱۰/۸	۶۷۰/۲	...
مالزی ^(۴)	۳۱/۹۵	۲۳/۷	۱۰/۶	۹۷/۲	...
هند	۱۳۶۶/۴۲	۲۶/۶	۹/۹	۴۵۹/۶	...
یمن	۲۹/۱۶	۳۹/۲	۴/۶	۵۵/۲	...
آفریقا					
آفریقای جنوبی	۶۶/۶۳	۲۹/۷	۸/۲	۲۵/۱	...
الجزایر	۴۳/۰۵	۳۰/۶	۹/۷	۱۸/۱	...
بورکینافاسو	۲۰/۳۲	۴۴/۷	۳/۹	۷۴/۳	...
تونس	۱۱/۶۹	۲۴/۲	۱۳/۱	۷۵/۳	...
زیمبابوه	۱۴/۶۵	۴۲/۲	۴/۶	۳۷/۹	...
سودان	۴۲/۸۱	۴۰/۲	۵/۶	۲۴/۳	...
کامرون	۲۵/۸۸	۴۲/۴	۴/۳	۵۴/۷	...
کنگو، جمهوری دموکراتیک	۵/۳۸	۴۱/۵	۴/۴	۱۵/۸	...
لیبی، جمهوری عربی	۶/۷۸	۲۸/۱	۶/۷	۳/۹	...

۲۴-۲- برخی از شاخص‌های جمعیتی در کشورهای منتخب جهان (دنباله)

کشور	جمعیت (میلیون نفر)	جمعیت تا سن ۱۴ سال (درصد)	جمعیت بالای سن ۶۰ سال (درصد)	تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)	درصد شهرنشینی
				میان سال ۲۰۱۹	سال ۲۰۱۸
مراکش	۳۶/۴۷	۲۷/۰	۱۱/۴	۸۱/۷	...
مصر	۱۰۰/۳۹	۳۳/۸	۸/۱	۱۰۰/۸	...
نیجریه	۲۰۰/۹۶	۴۳/۷	۴/۵	۲۲۰/۷	...
آمریکای جنوبی					
آرژانتین	۴۴/۷۸	۲۴/۶	۱۵/۴	۱۶/۴	...
برزیل	۲۱۱/۰۵	۲۱/۰	۱۳/۶	۲۵/۳	...
پرو	۳۲/۵۱	۲۵/۳	۱۲/۱	۲۵/۴	...
شیلی	۱۸/۹۵	۱۹/۵	۱۶/۹	۲۵/۵	...
ونزوئلا	۲۸/۵۲	۲۷/۴	۱۱/۶	۳۲/۳	...
آمریکای شمالی					
ایالات متحده آمریکا	۳۲۹/۰۶	۱۸/۵	۲۲/۴	۳۶/۰	...
کانادا	۳۷/۴۱	۱۵/۸	۲۴/۳	۴/۱	...
کوبا	۱۱/۳۳	۱۶/۰	۲۰/۷	۱۰۶/۵	...
مکزیک	۱۲۷/۵۸	۲۶/۲	۱۱/۰	۶۵/۶	...
اروپا					
آلمان	۸۳/۵۲	۱۳/۸	۲۸/۳	۲۳۹/۶	...
اتریش	۸/۹۶	۱۴/۴	۲۵/۳	۱۰۸/۷	...
اسپانیا ^(۵)	۴۶/۷۴	۱۴/۶	۲۵/۷	۹۳/۷	...
اوکراین ^(۶)	۴۳/۹۹	۱۵/۹	۲۳/۴	۷۵/۹	...
ایتالیا	۶۰/۵۵	۱۳/۲	۲۹/۴	۲۰۵/۹	...
ایرلند	۴/۸۸	۲۱/۲	۱۹/۳	۷۰/۹	...
بلژیک	۱۱/۵۴	۱۷/۱	۲۵/۳	۳۸۱/۱	...
بلغارستان	۷/۰۰	۱۴/۷	۲۸/۰	۶۴/۵	...
بوسنی و هرزگوین	۳/۳	۱۴/۷	۲۴/۵	۶۴/۷	...
پادشاهی متحده بریتانیا	۶۷/۵۳	۱۷/۷	۲۴/۱	۲۷۹/۱	...
پرتغال	۱۰/۲۳	۱۳/۳	۲۸/۹	۱۱۱/۷	...
دانمارک	۵/۷۷	۱۶/۴	۲۵/۸	۱۳۶/۰	...
رومانی	۱۹/۳۶	۱۵/۶	۲۵/۷	۸۴/۱	...
سوئد	۱۰/۰۴	۱۷/۶	۲۵/۸	۲۴/۵	...
سوئیس	۸/۵۹	۱۴/۹	۲۴/۸	۲۱۷/۴	...
فدراسیون روسیه	۱۴۵/۸۷	۱۸/۲	۲۲/۰	۸/۹	...
فرانسه	۶۵/۱۳	۱۷/۸	۲۶/۵	۱۱۸/۹	...
فنلاند ^(۷)	۵/۵۳	۱۶/۰	۲۸/۶	۱۸/۲	...
لهستان	۳۷/۸۹	۱۵/۲	۲۵/۴	۱۲۳/۷	...
مجارستان	۹/۶۸	۱۴/۴	۲۶/۶	۱۰۷/۰	...
نروژ ^(۸)	۵/۳۸	۱۷/۴	۲۳/۰	۱۴/۷	...
هلند	۱۷/۱۰	۱۵/۹	۲۶/۱	۵۰۷/۰	...
یونان	۱۰/۴۷	۱۳/۹	۲۸/۳	۸۱/۳	...
اقیانوسیه					
استرالیا ^(۹)	۲۵/۲	۱۹/۳	۲۱/۴	۳/۳	...
نیوزیلند (زلاندنو)	۴/۷۸	۱۹/۶	۲۱/۷	۱۸/۲	...

(۱) شامل ناگورنو-قره باغ می‌باشد.

(۲) به دلیل اهداف آماری، اطلاعات مربوط به کشور چین شامل هنگ کنگ، ماکائو، مناطق ویژه اداری چین و استان تایوان نمی‌باشد.

(۳) شامل آبخازیا و اوستیای جنوبی می‌باشد.

(۴) شامل صباح و ساراواک می‌باشد.

(۵) شامل جزایر قناری، سنوتا و ملیلا می‌باشد.

(۶) شامل جزیره کریمه می‌باشد.

(۷) شامل جزایر آند می‌باشد.

(۸) شامل جزایر سوالبارد و جان ماین می‌باشد.

(۹) شامل جزایر کریسمس، کوکوس (کیلینگ) و نورفولک می‌باشد.

ماخذ - سازمان ملل متحد. (ر. پ.)

۲۴-۳- میزان خام ولادت، مرگ و میر و میزان مرگ و میر اطفال در کشورهای منتخب جهان: ۲۰۱۸

کشور	میزان خام ولادت (در هر هزار نفر جمعیت)	میزان خام مرگ و میر (در هر هزار نفر جمعیت)	میزان مرگ و میر اطفال کمتر از یک‌ساله ^(۱) (در هر هزار تولد زنده)
آسیا	۱۷	۷	۴۶
آذربایجان، جمهوری	۱۴	۶	۱۱
اردن	۲۲	۴	۱۷
ارمنستان	۱۲	۹	۷
ازبکستان	۲۲	۵	۱۱
افغانستان	۳۳	۷	۵۳
امارات متحده عربی	۱۱	۱	۶
اندونزی	۱۸	۷	۲۵
ایران، جمهوری اسلامی	۱۹	۵	۵
بحرین	۱۴	۲	۶
بنگلادش	۱۸	۵	۲۲
پاکستان	۲۹	۷	۶۲
تاجیکستان	۲۵	۴	۲۷
تایلند	۱۱	۸	۹
ترکمنستان	۲۴	۷	۴۴
ترکیه	۱۵	۵	۹
چین	۱۱	۷	۱۰
ژاپن	۷	۱۱	۱/۹
سنگاپور	۹	۵	۲
سوریه، جمهوری عربی	۲۴	۶	۱۶
عراق	۲۹	۵	۲۳
عربستان سعودی	۱۶	۳	۱۳
عمان	۲۰	۲	۹
فلسطین اشغالی	۳۰	۲	۱۸
فیلیپین	۲۱	۶	۲۱
قرقیزستان	۲۵	۵	۱۵
قزاقستان	۲۳	۷	۹
قطر	۱۰	۱	۶
کره جنوبی، جمهوری	۶	۶	۲/۸
کویت	۱۵	۲	۷
گرجستان	۱۴	۱۳	۸
لبنان	۱۷	۴	۹
مالزی	۱۶	۵	۶
هند	۲۰	۶	۳۳
یمن	۳۱	۶	۴۳
آفریقا	۳۴	۸	۴۹
آفریقای جنوبی	۲۰	۹	۲۲
الجزایر	۲۵	۵	۲۱
بورکینافاسو	۳۸	۸	۵۵
تونس	۱۷	۶	۱۴
زیمبابوه	۳۰	۱۰	۵۲
سودان	۳۳	۷	۴۳
کامرون	۳۷	۱۰	۴۸
کنگو، جمهوری دموکراتیک	۴۲	۱۰	۶۶
لیبی، جماهیر عربی	۱۹	۵	۱۰

۲۴-۳- میزان خام ولادت، مرگ و میر و میزان مرگ و میر اطفال در کشورهای منتخب جهان: ۲۰۱۸ (دنباله)

کشور	میزان خام ولادت (در هر هزار نفر جمعیت)	میزان خام مرگ و میر (در هر هزار نفر جمعیت)	میزان مرگ و میر اطفال کمتر از یک‌ساله (در هر هزار تولد زنده)
مراکش	۱۷	۵	۲۰
مصر	۲۵	۶	۱۵
نیجریه	۳۸	۱۲	۶۷
آمریکای جنوبی	۱۶	۶	۱۳
آرژانتین	۱۷	۸	۹/۸
برزیل	۱۴	۶	۱۰
پرو	۱۸	۵	۱۳
شیلی	۱۲	۶	۷/۱
ونزوئلا	۱۸	۷	۲۴/۶
آمریکای شمالی	۱۱	۹	۶
ایالات متحده آمریکا	۱۲	۹	۵/۸
کانادا	۱۰	۸	۴/۵
آمریکای لاتین و کارائیب	۱۷	۶	۱۵
کوبا	۱۰	۱۰	۴
مکزیک	۱۷	۶	۱۳
اروپا	۱۰	۱۱	۴
آلمان	۱۰	۱۲	۳/۳
اتریش	۱۰	۹	۲/۷
اسپانیا	۸	۹	۲/۶
اوکراین	۸	۱۴	۷/۱
ایتالیا	۷	۱۱	۲/۸
ایرلند	۱۳	۶	۳/۱
بلژیک	۱۰	۱۰	۳/۲
بلغارستان	۹	۱۵	۵/۸
بوسنی و هرزگوین	۹	۱۱	۶
پادشاهی متحده بریتانیا	۱۱	۹	۳/۹
پرغال	۹	۱۱	۳/۲
دانمارک	۱۱	۱۰	۳/۷
رومانی	۹	۱۲	۶/۴
سوئد	۱۱	۹	۲/۰
سوئیس	۱۰	۸	۳/۲
فدراسیون روسیه	۱۱	۱۳	۵/۱
فرانسه	۱۱	۹	۳/۶
فنلاند	۹	۱۰	۲/۱
لهستان	۱۰	۱۱	۳/۸
مجارستان	۹	۱۳	۳/۴
نروژ	۱۰	۸	۲/۳
هلند	۱۰	۹	۳/۲
یونان	۸	۱۲	۳/۵
اقیانوسیه	۱۷	۷	۲۰
استرالیا	۱۳	۶	۳/۳
نیوزیلند (زلاندنو)	۱۲	۷	۳/۸

۱) میزان مرگ و میر نوزادان در هر هزار تولد زنده، میزان مرگ و میرهایی که دارای اعشار هستند، برگرفته از آمارهای ثبتی کشورها است. ولی اعدادی که دارای اعشار نیستند، به طور تخمینی از منابع ذکر شده نقل شده‌اند.
 ماخذ - دفتر مرجع جمعیتی. (ر. پ.).

۲۴-۴ - شاخص توسعه انسانی در کشورهای منتخب جهان

کشور	امید به زندگی در بدو تولد	مدت زمان مورد انتظار تحصیل	میانگین سال‌های تحصیل	درآمد ناخالص ملی (GNI) سرانه (نرخ برابری قدرت خرید بر حسب دلار به قیمت ثابت ۲۰۱۱)
۲۰۱۸				
آسیا				
آذربایجان، جمهوری	۷۲/۹	۱۲/۴	۱۰/۵	۱۵۲۴۰
اردن	۷۴/۴	۱۱/۹	۱۰/۵	۸۲۶۸
ارمنستان	۷۴/۹	۱۳/۲	۱۱/۸	۹۲۷۷
ازبکستان	۷۱/۶	۱۲/۰	۱۱/۵	۶۴۶۲
افغانستان	۶۴/۵	۱۰/۱	۳/۹	۱۷۴۶
امارات متحده عربی	۷۷/۸	۱۳/۶	۱۱/۰	۶۶۹۱۲
اندونزی	۷۱/۵	۱۲/۹	۸/۰	۱۱۲۵۶
ایران، جمهوری اسلامی	۷۶/۵	۱۴/۷	۱۰/۰	۱۸۱۶۶
بحرین	۷۷/۲	۱۵/۳	۹/۴	۴۰۳۹۹
بنگلادش	۷۲/۳	۱۱/۲	۶/۱	۴۰۵۷
پاکستان	۶۷/۱	۸/۵	۵/۲	۵۱۹۰
تاجیکستان	۷۰/۹	۱۱/۴	۱۰/۷	۳۴۸۲
تایلند	۷۶/۹	۱۴/۷	۷/۷	۱۶۱۲۹
ترکمنستان	۶۸/۱	۱۰/۹	۹/۸	۱۶۴۰۷
ترکیه	۷۷/۴	۱۶/۴	۷/۷	۲۴۹۰۵
چین	۷۶/۷	۱۳/۹	۷/۹	۱۶۱۲۷
ژاپن	۸۴/۵	۱۵/۲	۱۲/۸	۴۰۷۹۹
سنگاپور	۸۳/۵	۱۶/۳	۱۱/۵	۸۳۷۹۳
سوریه، جمهوری عربی	۷۱/۸	۸/۹	۵/۱	۲۷۲۵
عراق	۷۰/۵	۱۱/۱	۷/۳	۱۵۳۶۵
عربستان سعودی	۷۵/۰	۱۷	۹/۷	۴۹۳۳۸
عمان	۷۷/۶	۱۴/۷	۹/۷	۳۷۰۳۹
فلسطین اشغالی	۷۳/۹	۱۲/۸	۹/۱	۵۳۱۴
فیلیپین	۷۱/۱	۱۲/۷	۹/۴	۹۵۴۰
قرقیزستان	۷۱/۳	۱۳/۴	۱۰/۹	۳۳۱۷
قزاقستان	۷۳/۲	۱۵/۳	۱۱/۸	۲۲۱۶۸
قطر	۸۰/۱	۱۲/۲	۹/۷	۱۱۰۴۸۹
کره، جمهوری (کره جنوبی)	۸۲/۸	۱۶/۴	۱۲/۲	۳۶۷۵۷
کویت	۷۵/۴	۱۳/۸	۷/۳	۷۱۱۶۴
گرجستان	۷۳/۶	۱۵/۴	۱۲/۸	۹۵۷۰
لبنان	۷۸/۹	۱۱/۳	۸/۷	۱۱۱۳۶
مالزی	۷۶/۰	۱۳/۵	۱۰/۲	۲۷۲۲۷
هند	۶۹/۴	۱۲/۳	۶/۵	۶۸۲۹
یمن	۶۶/۱	۸/۷	۳/۲	۱۴۳۳
آفریقا				
آفریقای جنوبی	۶۳/۹	۱۳/۷	۱۰/۲	۱۱۷۵۶
الجزایر	۷۶/۷	۱۴/۷	۸/۰	۱۳۶۳۹
بورکینافاسو	۶۱/۲	۸/۹	۱/۶	۱۷۰۵
تونس	۷۶/۵	۱۵/۱	۷/۲	۱۰۶۷۷
زیمبابوه	۶۱/۲	۱۰/۵	۸/۳	۲۶۶۱
سودان	۶۵/۱	۷/۷	۳/۷	۳۹۶۲
کامرون	۵۸/۹	۱۲/۷	۶/۳	۳۲۹۱
کنگو، جمهوری دموکراتیک	۶۰/۴	۹/۷	۶/۸	۸۰۰
لیبی، جمهوری عربی	۷۲/۷	۱۲/۸	۷/۶	۱۱۶۸۵

۲۴-۴- شاخص توسعه انسانی در کشورهای منتخب جهان (دنباله)

کشور	امید به زندگی در بدو تولد	مدت زمان مورد انتظار تحصیل	میانگین سال‌های تحصیل	درآمد ناخالص ملی (GNI) سرانه (نرخ برابری قدرت خرید بر حسب دلار به قیمت ثابت ۲۰۱۱)
۲۰۱۸				
مراکش.....	۷۶/۵	۱۳/۱	۵/۵	۷۴۸۰
مصر.....	۷۱/۸	۱۳/۱	۷/۳	۱۰۷۴۴
نیجریه.....	۵۴/۳	۹/۷	۶/۵	۵۰۸۶
آمریکای جنوبی				
آرژانتین.....	۷۶/۵	۱۷/۶	۱۰/۶	۱۷۶۱۱
برزیل.....	۷۵/۷	۱۵/۴	۷/۸	۱۴۰۶۸
پرو.....	۷۶/۵	۱۳/۸	۹/۲	۱۲۳۲۳
شیلی.....	۸۰/۰	۱۶/۵	۱۰/۴	۲۱۹۷۲
ونزوئلا.....	۷۲/۱	۱۲/۸	۱۰/۳	۹۰۷۰
آمریکای شمالی				
ایالات متحده آمریکا.....	۷۸/۹	۱۶/۳	۱۳/۴	۵۶۱۴۰
کانادا.....	۸۲/۳	۱۶/۱	۱۳/۳	۴۳۶۰۲
آمریکای لاتین و کارائیب				
کوبا.....	۷۸/۷	۱۴/۴	۱۱/۸	۷۸۱۱
مکزیک.....	۷۵/۰	۱۴/۳	۸/۶	۱۷۶۲۸
اروپا				
آلمان.....	۸۱/۲	۱۷/۱	۱۴/۱	۴۶۹۴۶
اتریش.....	۸۱/۴	۱۶/۳	۱۲/۶	۴۶۲۳۱
اسپانیا.....	۸۳/۴	۱۷/۹	۹/۸	۳۵۰۴۱
اوکراین.....	۷۲/۰	۱۵/۱	۱۱/۳	۷۹۹۴
ایتالیا.....	۸۳/۴	۱۶/۲	۱۰/۲	۳۶۱۴۱
ایرلند.....	۸۲/۱	۱۸/۸	۱۲/۵	۵۵۶۶۰
بلژیک.....	۸۱/۵	۱۹/۷	۱۱/۸	۴۳۸۲۱
بلغارستان.....	۷۴/۹	۱۴/۸	۱۱/۸	۱۹۶۴۶
بوسنی و هرزگوین.....	۷۷/۳	۱۳/۸	۹/۷	۱۲۶۹۰
پادشاهی متحده بریتانیا.....	۸۱/۲	۱۷/۴	۱۳/۰	۳۹۵۰۷
پرتغال.....	۸۱/۹	۱۶/۳	۹/۲	۲۷۹۳۵
دانمارک.....	۸۰/۸	۱۹/۱	۱۲/۶	۴۸۸۳۶
رومانی.....	۷۵/۹	۱۴/۳	۱۱/۰	۲۳۹۰۶
سوئد.....	۸۲/۷	۱۸/۸	۱۲/۴	۴۷۹۵۵
سوئیس.....	۸۳/۶	۱۶/۲	۱۳/۴	۵۹۳۷۵
فدراسیون روسیه.....	۷۲/۴	۱۵/۵	۱۲/۰	۲۵۰۳۶
فرانسه.....	۸۲/۵	۱۵/۵	۱۱/۴	۴۰۵۱۱
فنلاند.....	۸۱/۷	۱۹/۳	۱۲/۴	۴۱۷۷۹
لهستان.....	۷۸/۵	۱۶/۴	۱۲/۳	۲۷۶۲۶
مجارستان.....	۷۶/۷	۱۵/۱	۱۱/۹	۲۷۱۴۴
نروژ.....	۸۲/۳	۱۸/۱	۱۲/۶	۶۸۰۵۹
هلند.....	۸۲/۱	۱۸/۰	۱۲/۲	۵۰۰۱۳
یونان.....	۸۲/۱	۱۷/۳	۱۰/۵	۲۴۹۰۹
اقیانوسیه				
استرالیا.....	۸۳/۳	۲۲/۱	۱۲/۷	۴۴۰۹۷
نیوزیلند (زلاندنو).....	۸۲/۱	۱۸/۸	۱۲/۷	۳۵۱۰۸

۲۴-۴ - شاخص توسعه انسانی در کشورهای منتخب جهان (دنباله)

رتبه شاخص توسعه انسانی سال ۲۰۱۷		شاخص توسعه انسانی ^(۱)					کشور
رتبه شاخص توسعه انسانی سال ۲۰۱۸		۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	
آسیا							
۸۷	۸۷	۰/۷۵۴	۰/۷۵۲	۰/۷۴۹	۰/۷۴۹	۰/۷۵۸	آذربایجان، جمهوری
۱۰۲	۹۹	۰/۷۲۳	۰/۷۲۲	۰/۷۲۲	۰/۷۲۱	۰/۷۴۱	اردن
۸۱	۸۱	۰/۷۶۰	۰/۷۵۸	۰/۷۵۱	۰/۷۴۸	۰/۷۴۱	ارمنستان
۱۰۸	۱۰۹	۰/۷۱۰	۰/۷۰۷	۰/۷۰۱	۰/۶۹۶	۰/۶۹۷	ازبکستان
۱۷۰	۱۷۰	۰/۴۹۶	۰/۴۹۳	۰/۴۹۱	۰/۴۹۰	۰/۴۷۹	افغانستان
۳۵	۳۵	۰/۸۶۶	۰/۸۶۴	۰/۸۶۳	۰/۸۶۰	۰/۸۳۶	امارات متحده عربی
۱۱۱	۱۱۱	۰/۷۰۷	۰/۷۰۴	۰/۷۰۰	۰/۶۹۶	۰/۶۸۶	اندونزی
۶۵	۶۳	۰/۷۹۷	۰/۷۹۹	۰/۷۹۹	۰/۷۸۹	۰/۷۷۴	ایران، جمهوری اسلامی
۴۵	۴۵	۰/۸۳۸	۰/۸۳۹	۰/۸۳۹	۰/۸۳۴	۰/۸۲۳	بحرین
۱۳۵	۱۳۶	۰/۶۱۴	۰/۶۰۹	۰/۵۹۹	۰/۵۸۸	۰/۵۷۵	بنگلادش
۱۵۲	۱۵۱	۰/۵۶۳	۰/۵۵۸	۰/۵۵۶	۰/۵۵۰	۰/۵۴۸	پاکستان
۱۲۵	۱۲۶	۰/۶۵۶	۰/۶۵۱	۰/۶۴۷	۰/۶۴۲	۰/۶۲۵	تاجیکستان
۷۷	۷۷	۰/۷۶۵	۰/۷۶۲	۰/۷۵۳	۰/۷۴۶	۰/۷۳۸	تایلند
۱۰۸	۱۰۸	۰/۷۱۰	۰/۷۰۸	۰/۷۰۶	۰/۷۰۱	۰/۶۸۸	ترکمنستان
۵۹	۵۹	۰/۸۰۶	۰/۸۰۵	۰/۸۰۰	۰/۸۰۰	۰/۷۶۴	ترکیه
۸۵	۸۶	۰/۷۵۸	۰/۷۵۳	۰/۷۴۹	۰/۷۴۲	۰/۷۳۴	چین
۱۹	۱۹	۰/۹۱۵	۰/۹۱۳	۰/۹۱	۰/۹۰۶	۰/۹۰۲	ژاپن
۹	۹	۰/۹۳۵	۰/۹۳۴	۰/۹۳۳	۰/۹۲۹	۰/۹۲۴	سنگاپور
۱۵۴	۱۵۴	۰/۵۴۹	۰/۵۴۴	۰/۵۳۹	۰/۵۴	۰/۵۵۳	سوریه، جمهوری عربی
۱۲۰	۱۲۰	۰/۶۸۹	۰/۶۸۴	۰/۶۷۲	۰/۶۶۵	۰/۶۴۹	عراق
۳۶	۳۶	۰/۸۵۷	۰/۸۵۶	۰/۸۵۷	۰/۸۵۷	۰/۸۴۵	عربستان سعودی
۴۷	۴۷	۰/۸۳۴	۰/۸۳۳	۰/۸۳۴	۰/۸۲۷	۰/۷۹۵	عمان
۱۱۹	۱۱۹	۰/۶۹۰	۰/۶۸۹	۰/۶۸۷	۰/۶۸۵	۰/۶۷۸	فلسطین اشغالی
۱۰۶	۱۰۶	۰/۷۱۲	۰/۷۰۹	۰/۷۰۴	۰/۷۰۲	۰/۶۷۹	فیلیپین
۱۲۲	۱۲۲	۰/۶۷۴	۰/۶۷۱	۰/۶۶۹	۰/۶۶۶	۰/۶۶۲	قرقیزستان
۵۰	۵۱	۰/۸۱۷	۰/۸۱۳	۰/۸۰۸	۰/۸۰۶	۰/۷۹۳	قزاقستان
۴۱	۴۰	۰/۸۴۸	۰/۸۴۸	۰/۸۴۷	۰/۸۵۱	۰/۸۵۵	قطر
۲۲	۲۲	۰/۹۰۶	۰/۹۰۴	۰/۹۰۱	۰/۸۹۹	۰/۸۹۹	کره، جمهوری (کره جنوبی)
۵۷	۵۷	۰/۸۰۸	۰/۸۰۹	۰/۸۰۹	۰/۸۰۷	۰/۷۹۹	کویت
۷۰	۷۰	۰/۷۸۶	۰/۷۸۳	۰/۷۷۶	۰/۷۷۱	۰/۷۶۸	گرجستان
۹۳	۹۳	۰/۷۳۰	۰/۷۳۲	۰/۷۲۵	۰/۷۲۸	۰/۷۶۳	لبنان
۶۱	۶۱	۰/۸۰۴	۰/۸۰۲	۰/۸۰۱	۰/۷۹۷	۰/۷۸۷	مالزی
۱۲۹	۱۲۹	۰/۶۴۷	۰/۶۴۳	۰/۶۳۷	۰/۶۲۷	۰/۶۱۵	هند
۱۷۷	۱۷۵	۰/۴۶۳	۰/۴۶۳	۰/۴۷۷	۰/۴۹۳	۰/۴۹۹	یمن
آفریقا							
۱۱۳	۱۱۱	۰/۷۰۵	۰/۷۰۴	۰/۷۰۲	۰/۶۹۹	۰/۶۶۵	آفریقای جنوبی
۸۲	۸۱	۰/۷۵۹	۰/۷۵۸	۰/۷۵۵	۰/۷۵۱	۰/۷۴۳	الجزایر
۱۸۲	۱۸۳	۰/۴۳۴	۰/۴۲۹	۰/۴۲۰	۰/۴۱۳	۰/۳۹۹	بورکینافاسو
۹۱	۹۱	۰/۷۳۹	۰/۷۳۸	۰/۷۳۶	۰/۷۳۱	۰/۷۲۳	تونس
۱۵۰	۱۵۳	۰/۵۶۳	۰/۵۵۳	۰/۵۴۹	۰/۵۴۳	۰/۵۰۷	زیمبابوه
۱۶۸	۱۶۸	۰/۵۰۷	۰/۵۰۷	۰/۵۰۵	۰/۵۰۱	۰/۴۸۸	سودان
۱۵۰	۱۵۰	۰/۵۶۳	۰/۵۶۰	۰/۵۵۶	۰/۵۴۸	۰/۵۱۴	کامرون
۱۷۹	۱۷۹	۰/۴۵۹	۰/۴۵۶	۰/۴۵۳	۰/۴۴۵	۰/۵۸۹	کنگو، جمهوری دموکراتیک
۱۱۰	۱۱۱	۰/۷۰۸	۰/۷۰۴	۰/۶۹۰	۰/۶۹۱	۰/۷۱۹	لیبی، جمهوری عربی

۲۴-۴- شاخص توسعه انسانی در کشورهای منتخب جهان (دنباله)

کشور	شاخص توسعه انسانی ^(۱)					رتبه شاخص توسعه انسانی سال ۲۰۱۷	رتبه شاخص توسعه انسانی سال ۲۰۱۸
	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸		
مراکش	۰/۶۴۵	۰/۶۶۰	۰/۶۶۹	۰/۶۷۵	۰/۶۷۶	۱۲۱	۱۲۱
مصر	۰/۶۸۸	۰/۶۹۰	۰/۶۹۵	۰/۶۹۶	۰/۷۰۰	۱۱۶	۱۱۶
نیجریه	۰/۵۲۵	۰/۵۲۷	۰/۵۲۸	۰/۵۳۳	۰/۵۳۴	۱۵۸	۱۵۷
آمریکای جنوبی							
آرژانتین	۰/۸۲۶	۰/۸۲۸	۰/۸۲۸	۰/۸۳۲	۰/۸۳۰	۴۸	۴۸
برزیل	۰/۷۵۴	۰/۷۵۵	۰/۷۵۷	۰/۷۶۰	۰/۷۶۱	۷۸	۷۹
پرو	۰/۷۳۷	۰/۷۵۰	۰/۷۵۵	۰/۷۵۶	۰/۷۵۹	۸۵	۸۲
شیلی	۰/۸۴۵	۰/۸۳۹	۰/۸۴۳	۰/۸۴۵	۰/۸۴۷	۴۲	۴۲
ونزوئلا	۰/۷۶۹	۰/۷۶۳	۰/۷۵۲	۰/۷۳۵	۰/۷۲۶	۹۲	۹۶
آمریکای شمالی							
ایالات متحده آمریکا	۰/۹۱۸	۰/۹۱۷	۰/۹۱۹	۰/۹۱۹	۰/۹۲	۱۵	۱۵
کانادا	۰/۹۱۹	۰/۹۱۷	۰/۹۲۰	۰/۹۲۱	۰/۹۲۲	۱۲	۱۳
آمریکای لاتین و کارائیب							
کوبا	۰/۷۷۲	۰/۷۶۸	۰/۷۷۱	۰/۷۷۷	۰/۷۷۸	۷۱	۷۲
مکزیک	۰/۷۵۸	۰/۷۵۹	۰/۷۶۴	۰/۷۶۵	۰/۷۶۷	۷۶	۷۶
اروپا							
آلمان	۰/۹۲۴	۰/۹۳۳	۰/۹۳۶	۰/۹۳۸	۰/۹۳۹	۴	۴
اتریش	۰/۸۹۲	۰/۹۰۶	۰/۹۰۹	۰/۹۱۲	۰/۹۱۴	۲۰	۲۰
اسپانیا	۰/۸۸۲	۰/۸۸۵	۰/۸۸۸	۰/۸۹۱	۰/۸۹۳	۲۵	۲۵
اوکراین	۰/۷۴۸	۰/۷۴۲	۰/۷۴۶	۰/۷۴۷	۰/۷۵۰	۸۸	۸۸
ایتالیا	۰/۸۸۱	۰/۸۷۵	۰/۸۷۸	۰/۸۸۱	۰/۸۸۳	۲۹	۲۹
ایرلند	۰/۹۲۰	۰/۹۲۶	۰/۹۳۶	۰/۹۳۹	۰/۹۴۲	۳	۳
بلژیک	۰/۸۹۵	۰/۹۱۳	۰/۹۱۵	۰/۹۱۷	۰/۹۱۹	۱۷	۱۷
بلغارستان	۰/۷۹۲	۰/۸۰۷	۰/۸۱۲	۰/۸۱۳	۰/۸۱۶	۵۱	۵۲
بوسنی و هرزگوین	۰/۷۴۷	۰/۷۵۵	۰/۷۶۵	۰/۷۶۷	۰/۷۶۹	۷۵	۷۵
پادشاهی متحده بریتانیا	۰/۹۰۸	۰/۹۱۶	۰/۹۱۸	۰/۹۱۹	۰/۹۲۰	۱۴	۱۵
پرتغال	۰/۸۴۱	۰/۸۴۳	۰/۸۴۶	۰/۸۴۸	۰/۸۵۰	۴۰	۴۰
دانمارک	۰/۹۲۳	۰/۹۲۶	۰/۹۲۸	۰/۹۲۹	۰/۹۳۰	۱۱	۱۱
رومانی	۰/۷۹۸	۰/۸۰۶	۰/۸۰۸	۰/۸۱۳	۰/۸۱۶	۵۲	۵۲
سوئد	۰/۹۰۹	۰/۹۳۲	۰/۹۳۴	۰/۹۳۵	۰/۹۳۷	۸	۸
سوئیس	۰/۹۳۸	۰/۹۴۳	۰/۹۴۳	۰/۹۴۳	۰/۹۴۶	۲	۲
فدراسیون روسیه	۰/۸۰۵	۰/۸۱۳	۰/۸۱۷	۰/۸۲۲	۰/۸۲۴	۴۹	۴۹
فرانسه	۰/۸۹۴	۰/۸۸۸	۰/۸۸۷	۰/۸۹۰	۰/۸۹۱	۲۶	۲۶
فنلاند	۰/۸۹۳	۰/۹۱۹	۰/۹۲۲	۰/۹۲۴	۰/۹۲۵	۱۲	۱۲
لهستان	۰/۸۵۲	۰/۸۵۸	۰/۸۶۴	۰/۸۶۸	۰/۸۷۲	۳۳	۳۲
مجارستان	۰/۸۳۴	۰/۸۳۵	۰/۸۳۸	۰/۸۴۱	۰/۸۴۵	۴۴	۴۳
نروژ	۰/۹۴۸	۰/۹۴۸	۰/۹۵۱	۰/۹۵۳	۰/۹۵۴	۱	۱
هلند	۰/۹۲۳	۰/۹۲۷	۰/۹۲۹	۰/۹۳۲	۰/۹۳۳	۱۰	۱۰
یونان	۰/۸۶۵	۰/۸۶۸	۰/۸۶۶	۰/۸۷۱	۰/۸۷۲	۳۱	۳۲
اقیانوسیه							
استرالیا	۰/۹۳۷	۰/۹۳۳	۰/۹۳۵	۰/۹۳۷	۰/۹۳۸	۵	۶
نیوزیلند (زلاندنو)	۰/۹۱۳	۰/۹۱۴	۰/۹۱۷	۰/۹۲۰	۰/۹۲۱	۱۴	۱۴

(۱) قابل ذکر است هر ساله ارقام سال‌های قبل بر اساس نشریه (HDR) سازمان ملل تجدید نظر می‌گردد.

ماخذ - سازمان ملل متحد. (ر. پ.).

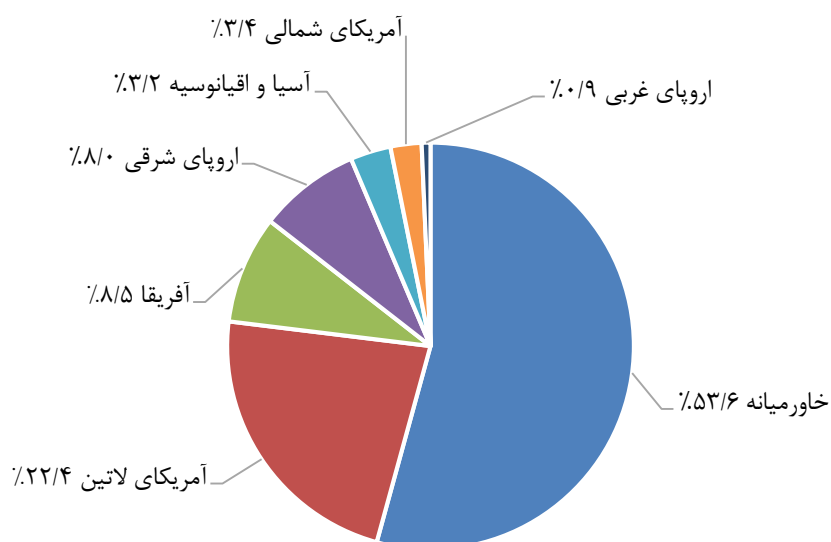
۲۴-۵- ذخایر شناخته‌شده نفت خام جهان برحسب منطقه (میلیون بشکه)

منطقه	۲۰۰۰	۲۰۰۵	۲۰۱۰	۲۰۱۴ ^(۱)	۲۰۱۵ ^(۱)	۲۰۱۶ ^(۱)	۲۰۱۷ ^(۱)	۲۰۱۸
جهان.....	۱۰۸۶۶۴۸	۱۱۹۸۹۵۳	۱۴۵۹۷۶۵	۱۴۹۲۲۵۴	۱۴۹۰۴۵۴	۱۴۹۰۶۶۱	۱۴۹۲۱۶۰	۱۴۹۷۹۸۶
آسیا و اقیانوسیه	۴۲۶۸۱	۴۰۶۴۰	۴۷۲۲۷	۴۸۲۶۵	۴۷۴۹۱	۴۷۸۷۶	۴۷۷۹۳	۴۷۸۵۳
آفریقا.....	۹۳۳۰۷	۱۱۷۳۷۲	۱۲۵۶۲۳	۱۲۷۹۵۲	۱۲۸۵۷۴	۱۲۸۸۷۵	۱۲۷۶۷۷	۱۲۶۷۲۲
آمریکای شمالی	۲۶۹۰۱	۲۶۵۷۹	۲۷۴۶۹	۴۰۶۶۹	۳۶۴۵۰	۳۷۱۳۰	۴۳۵۸۱	۵۱۵۴۱
آمریکای لاتین	۱۲۲۲۳۳	۱۱۸۴۵۵	۳۳۴۱۲۷	۳۴۱۱۹۰	۳۴۲۳۲۶	۳۳۶۹۸۱	۳۳۶۲۱۰	۳۳۵۶۵۵
اروپای شرقی	۸۹۲۶۸	۱۲۷۲۶۶	۱۱۷۳۱۰	۱۱۹۸۶۳	۱۱۹۸۶۰	۱۱۹۸۵۶	۱۱۹۸۴۱	۱۱۹۸۳۷
اروپای غربی	۱۹۲۸۰	۱۶۹۵۲	۱۳۴۱۴	۱۱۸۰۳	۱۲۹۰۵	۱۲۲۱۴	۱۲۴۱۹	۱۳۱۹۴
خاورمیانه	۶۹۲۹۷۹	۷۵۱۶۹۰	۷۹۴۵۹۵	۸۰۲۵۱۲	۸۰۲۸۴۸	۸۰۷۷۳۰	۸۰۴۶۳۹	۸۰۳۱۸۴

(۱) اطلاعات تجدید نظر شده است.

ماخذ- سازمان کشورهای تولیدکننده و صادرکننده نفت (اوپک) (ر. پ.).

۲۴-۲- توزیع ذخایر شناخته‌شده نفت خام جهان برحسب منطقه: ۲۰۱۸

مبنا: جدول ۵- ۲۴

۲۴-۶- متوسط تولید نفت خام جهان بر حسب منطقه

(هزار بشکه در روز)

منطقه	۲۰۰۰	۲۰۰۵	۲۰۱۰	(۱)۲۰۱۴	(۱)۲۰۱۵	(۱)۲۰۱۶	(۱)۲۰۱۷	۲۰۱۸
جهان.....	۶۵۸۵۷	۷۱۵۲۳	۶۹۸۸۶	۷۳۳۶۰	۷۵۰۸۰	۷۵۲۷۶	۷۴۵۶۷	۷۵۷۸۰
آسیا و اقیانوسیه.....	۷۲۵۳	۷۳۲۸	۷۶۷۲	۷۴۸۵	۷۶۱۴	۷۲۴۶	۶۹۴۱	۶۸۰۲
آفریقا.....	۶۷۴۶	۸۸۱۶	۸۶۶۸	۷۰۶۵	۷۰۲۰	۶۵۰۷	۶۸۶۴	۶۹۷۰
آمریکای شمالی.....	۷۲۱۳	۶۵۳۸	۶۷۰۹	۱۰۱۵۹	۱۰۶۹۴	۱۰۰۱۶	۱۰۵۶۴	۱۲۲۳۸
آمریکای لاتین.....	۹۳۱۷	۱۰۱۳۰	۹۶۳۰	۹۷۴۱	۹۷۱۴	۹۲۱۹	۸۷۰۴	۸۰۰۷
اروپای شرقی.....	۷۶۳۱	۱۱۰۸۳	۱۲۶۴۷	۱۲۶۴۱	۱۲۶۴۵	۱۲۷۵۷	۱۲۹۳۰	۱۳۱۶۶
اروپای غربی.....	۶۲۸۸	۴۹۰۵	۳۵۳۰	۲۷۵۹	۲۸۹۹	۲۹۲۴	۲۸۷۱	۲۸۵۴
خاورمیانه.....	۲۱۴۱۰	۲۲۷۲۲	۲۱۰۳۱	۲۳۵۱۱	۲۴۴۹۴	۲۶۶۰۸	۲۵۶۹۳	۲۵۷۴۳

(۱) اطلاعات تجدید نظر شده است.

ماخذ- سازمان کشورهای تولیدکننده و صادرکننده نفت (اوپک) (ر. پ.).

۲۴-۷- متوسط صادرات نفت خام جهان^(۱) بر حسب منطقه

(هزار بشکه در روز)

منطقه	۲۰۰۰	۲۰۰۵	۲۰۱۰	(۲)۲۰۱۴	(۲)۲۰۱۵	(۲)۲۰۱۶	(۲)۲۰۱۷	۲۰۱۸
جهان.....	۳۸۸۰۰	۴۰۵۴۱	۴۱۱۵۹	۴۰۲۰۲	۴۱۵۵۱	۴۴۲۴۹	۴۴۸۳۸	۴۵۸۱۰
آسیا و اقیانوسیه.....	۲۲۳۰	۱۹۶۱	۱۵۶۵	۱۱۵۱	۱۲۷۱	۱۲۹۱	۱۳۰۹	۱۲۱۶
آفریقا.....	۵۲۰۹	۶۴۸۲	۷۶۳۵	۶۲۶۱	۶۴۱۰	۶۰۰۰	۶۲۷۳	۶۵۱۵
آمریکای شمالی.....	۱۲۳۱	۱۳۷۸	۱۵۲۰	۲۶۲۷	۲۷۶۶	۳۳۳۳	۴۰۵۲	۵۱۵۳
آمریکای لاتین.....	۴۹۰۶	۴۷۳۹	۴۶۲۴	۴۹۵۳	۵۲۱۱	۵۱۱۹	۵۰۹۵	۴۷۴۷
اروپای شرقی.....	۴۱۴۵	۵۳۴۴	۷۲۷۳	۶۵۲۵	۶۹۰۷	۷۰۸۹	۷۱۶۶	۷۲۲۱
اروپای غربی.....	۴۹۹۱	۳۷۴۰	۲۵۵۵	۱۸۹۲	۱۹۴۹	۲۰۹۶	۲۱۸۷	۲۰۴۳
خاورمیانه.....	۱۶۰۸۸	۱۶۸۹۷	۱۵۹۸۸	۱۶۷۹۳	۱۷۰۳۷	۱۹۳۲۱	۱۸۷۵۷	۱۸۹۱۵

(۱) اطلاعات شامل صادرات میعانات گازی، صادرات مجدد، تغییرات در مقدار نفت در حال حمل، جابجایی‌هایی که به هیچ طریق دیگر نشان داده نشده است و استفاده نامشخص می‌باشد.

(۲) اطلاعات تجدید نظر شده است.

ماخذ- سازمان کشورهای تولیدکننده و صادرکننده نفت (اوپک) (ر. پ.).

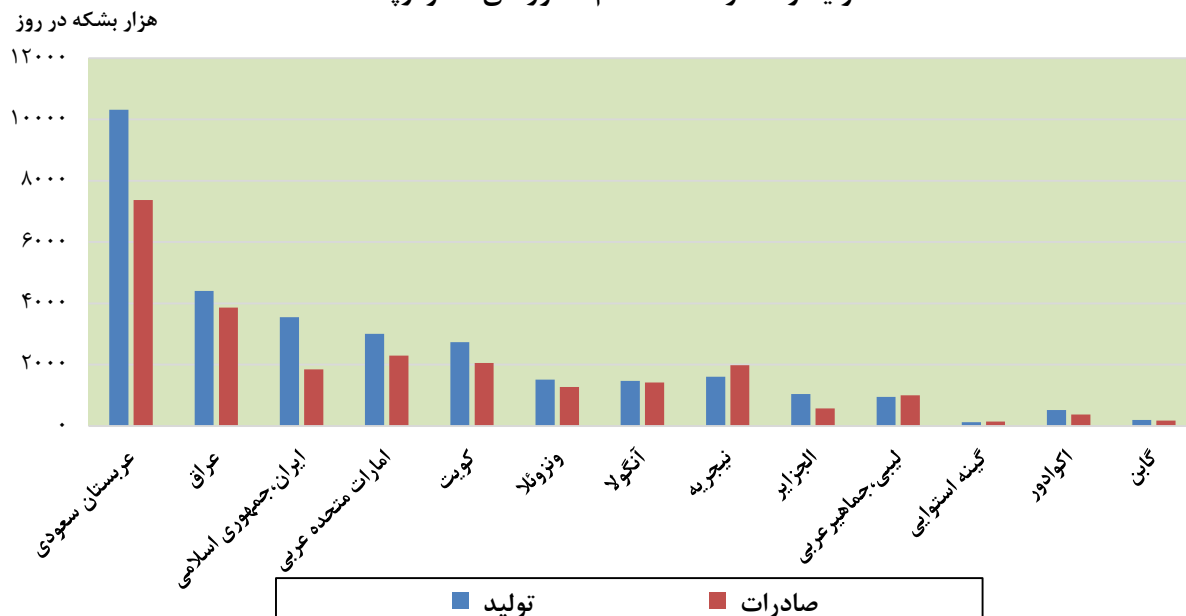
۲۴-۸- متوسط تولید نفت خام کشورهای عضو اوپک (هزار بشکه در روز)

کشور	۲۰۰۰ ^(۱)	۲۰۰۵	۲۰۱۰ ^(۱)	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸
جمع.....	۲۷۶۱۸	۳۱۲۴۶	۲۹۳۹۵	۳۰۹۰۸	۳۱۸۵۰	۳۳۲۸۱	۳۲۵۱۵	۳۱۷۵۶
آنگولا.....	۷۳۶	۱۲۴۱	۱۷۵۸	۱۶۵۴	۱۷۶۷	۱۷۲۲	۱۶۳۲	۱۴۷۳
اکوادور.....	۳۹۲	۵۱۲	۴۷۶	۵۵۷	۵۴۳	۵۴۹	۵۳۱	۵۱۷
الجزایر.....	۷۹۶	۱۳۵۲	۱۱۹۰	۱۱۹۳	۱۱۵۷	۱۱۴۶	۱۰۵۹	۱۰۴۰
امارات متحده عربی.....	۲۱۷۵	۲۳۷۸	۲۳۲۴	۲۷۹۴	۲۹۸۹	۳۰۸۸	۲۹۶۷	۳۰۰۸
ایران، جمهوری اسلامی.....	۳۶۶۱	۴۰۹۲	۳۵۴۴	۳۱۱۷	۳۱۵۲	۳۶۵۱	۳۸۶۷	۳۵۵۳
کنگو.....	۲۶۷	...	۳۰۹	...	...	...	...	۳۲۴
کویت.....	۱۹۹۶	۲۵۷۳	۲۳۱۲	۲۸۶۷	۲۸۵۹	۲۹۵۴	۲۷۰۴	۲۷۳۷
گابن.....	۲۸۳	...	۲۳۳	۲۲۶	۲۲۵	۲۲۰	۲۱۰	۱۹۳
گینه استوایی.....	۱۱۵	...	۲۳۷	...	...	...	...	۱۲۰
عراق.....	۲۸۱۰	۱۸۵۳	۲۳۵۸	۳۱۱۱	۳۵۰۴	۴۶۴۸	۴۴۶۹	۴۴۱۰
عربستان سعودی.....	۸۰۹۵	۹۳۵۳	۸۱۶۶	۹۷۱۳	۱۰۱۹۳	۱۰۴۶۰	۹۹۵۹	۱۰۳۱۷
لیبی، جماهیر عربی.....	۱۳۴۷	۱۶۹۳	۱۴۸۷	۴۸۰	۴۰۴	۳۹۰	۸۱۷	۹۵۱
نیجریه.....	۲۰۵۴	۲۳۶۶	۲۰۴۸	۱۸۰۷	۱۷۴۸	۱۴۲۷	۱۵۳۶	۱۶۰۲
ونزوئلا.....	۲۸۹۱	۳۰۶۷	۲۸۵۴	۲۶۸۳	۲۶۵۴	۲۳۷۳	۲۰۳۵	۱۵۱۰

(۱) اطلاعات تجدید نظر شده است.

ماخذ- سازمان کشورهای تولیدکننده و صادرکننده نفت (اوپک) (ر. پ.).

۲۴-۳- تولید و صادرات نفت خام کشورهای عضو اوپک: ۲۰۱۸

مبنا: جداول ۲۴-۸ و ۲۴-۹

۲۴-۹- متوسط صادرات نفت خام^(۱) کشورهای عضو اوپک (هزار بشکه در روز)

کشور	۲۰۰۰	۲۰۰۵	۲۰۱۰	۲۰۱۴ ^(۲)	۲۰۱۵ ^(۲)	۲۰۱۶ ^(۲)	۲۰۱۷ ^(۲)	۲۰۱۸
جمع.....	۲۱۵۲۹	۲۳۳۱۶	۲۲۸۰۶	۲۳۰۰۲	۲۳۴۳۳	۲۵۰۱۸	۲۴۶۵۶	۲۴۶۷۰
آنگولا.....	۷۴۹	۹۴۷	۱۷۱۱	۱۶۰۸	۱۷۱۱	۱۶۷۰	۱۵۷۷	۱۴۲۱
اکوادور.....	۲۵۲	۳۸۰	۳۴۰	۴۲۲	۴۳۳	۴۱۵	۳۸۵	۳۷۱
الجزایر.....	۴۶۱	۹۷۰	۷۰۹	۶۲۳	۶۴۲	۶۶۸	۶۳۳	۵۷۱
امارات متحده عربی.....	۱۸۱۵	۲۱۹۵	۲۱۰۴	۲۴۹۷	۲۴۴۲	۲۴۰۸	۲۳۷۹	۲۲۹۷
ایران، جمهوری اسلامی.....	۲۴۹۲	۲۳۹۵	۲۲۴۸	۱۱۰۹	۱۰۸۱	۱۹۲۲	۲۱۲۵	۱۸۵۰
عراق.....	۲۰۴۰	۱۴۷۲	۱۸۹۰	۲۵۱۶	۳۰۰۵	۳۸۰۴	۳۸۰۲	۳۸۶۲
عربستان سعودی.....	۶۲۵۳	۷۲۰۹	۶۶۴۴	۷۱۵۴	۷۱۶۳	۷۴۶۳	۶۹۶۸	۷۳۷۲
کنگو.....	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۲۶۱	۲۲۷	۲۵۴	۲۶۱	۳۰۷
کویت.....	۱۲۳۱	۱۶۵۱	۱۴۳۰	۱۹۹۵	۱۹۶۴	۲۱۲۸	۲۰۱۰	۲۰۵۰
گابن.....	-	-	-	۲۰۷	۲۰۶	۲۰۵	۱۸۸	۱۷۴
گینه استوایی.....	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۱۹۷	۱۸۲	۱۵۸	۱۲۸	۱۴۵
لیبی، جماهیر عربی.....	۱۰۰۵	۱۳۰۶	۱۱۱۸	۳۲۹	۲۸۸	۳۵۰	۷۹۲	۹۹۹
نیجریه.....	۱۹۸۶	۲۳۲۶	۲۴۶۴	۲۱۲۰	۲۱۱۴	۱۷۳۸	۱۸۱۱	۱۹۸۰
ونزوئلا.....	۲۰۰۴	۱۷۸۸	۱۵۶۲	۱۹۶۵	۱۹۷۴	۱۸۳۵	۱۵۹۶	۱۲۷۳

(۱) اطلاعات شامل صادرات میعانات گازی، تغییرات در مقدار نفت در حال حمل و برخی جابجایی‌ها می‌باشد.

(۲) اطلاعات تجدید نظر شده است.

ماخذ- سازمان کشورهای تولیدکننده و صادرکننده نفت (اوپک) (ر.پ).

۱۰-۲۴- متوسط صادرات فراورده‌های نفتی^(۱) کشورهای عضو اوپک (هزار بشکه در روز)

کشور	۲۰۰۰	۲۰۰۵	۲۰۱۰	۲۰۱۴ ^(۲)	۲۰۱۵ ^(۲)	۲۰۱۶ ^(۲)	۲۰۱۷ ^(۲)	۲۰۱۸
جمع.....	۳۶۴۱	۴۳۰۷	۳۹۶۳	۳۴۹۳	۳۸۶۹	۴۳۳۸	۳۹۳۴	۴۷۰۸
آنگولا.....	۹	۱۴	۳۱	۳۱	۳۷	۵۴	۱۷	۱۸
اکوادور.....	۳۱	۲۰	۲۸	۸	۱۶	۳۱	۴۲	۴۲
الجزایر.....	۴۵۳	۴۵۲	۳۱۵	۵۸۳	۶۰۵	۵۴۱	۵۷۰	۵۳۲
امارات متحده عربی.....	۱۶۵	۵۰۹	۳۳۷	۲۵۶	۴۱۵	۶۳۰	۶۵۴	۹۱۶
ایران، جمهوری اسلامی.....	۶۰	۴۰۲	۳۶۸	۴۷۰	۵۱۴	۵۱۵	۲۷۰	۲۷۲
عراق.....	۱۲۶	۱۴	۵	۹	۱۴	۳۷	۲۰	۴۶
عربستان سعودی.....	۱۳۰۶	۱۳۸۵	۹۵۱	۹۸۸	۱۱۵۵	۱۵۰۳	۱۴۳۸	۱۹۷۱
کنگو.....	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۷	۶	۶	۶	۶
کویت.....	۳۸۰	۶۱۴	۷۷۳	۷۵۱	۷۳۹	۷۰۷	۶۴۰	۶۳۰
گابن.....	-	-	-	۱۱	۱۱	۱۰	۱۲	۹
گینه استوایی.....	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	×	×	×	×	×
لیبی، جماهیر عربی.....	۱۵۰	۱۶۳	۵۰	۱۷	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵
نیجریه.....	۳۰	۴۹	۲۳	۴۹	۱۸	۱۸	۱۹	۲۱
ونزوئلا.....	۶۱۷	۶۰۹	۷۶۰	۳۱۲	۳۱۸	۲۶۳	۲۱۲	۲۱۹

(۱) اطلاعات شامل تغییرات در مقدار نفت در حال حمل، جابجایی‌هایی که به هیچ طریق دیگر نشان داده نشده است و استفاده نامشخص می‌باشد.

(۲) اطلاعات تجدید نظر شده است.

ماخذ- سازمان کشورهای تولیدکننده و صادرکننده نفت (اوپک) (ر. پ.).

۱۱-۲۴- متوسط مصرف فراورده‌های نفتی در کشورهای عضو اوپک (هزار بشکه در روز)

کشور	۲۰۰۰	۲۰۰۵	۲۰۱۰	۲۰۱۴ ^(۲)	۲۰۱۵ ^(۲)	۲۰۱۶ ^(۲)	۲۰۱۷ ^(۲)	۲۰۱۸
جمع.....	۵۱۱۸	۵۱۶۴	۸۰۹۷	۸۹۸۷	۹۰۷۰	۸۹۰۳	۸۹۷۰	۸۸۲۷
آنگولا.....	۳۶	۵۳	۹۵	۱۴۷	۱۴۲	۱۲۲	۱۱۵	۱۲۱
اکوادور.....	۱۲۰	۱۵۳	۲۴۲	۲۸۶	۲۵۹	۲۴۷	۲۴۱	۲۶۰
الجزایر.....	۱۸۸	۲۴۶	۳۴۴	۳۸۹	۴۱۹	۳۹۹	۴۲۲	۴۳۱
امارات متحده عربی.....	۱۴۵	۲۰۴	۵۹۱	۷۱۹	۷۷۸	۷۹۹	۸۱۹	۸۸۵
ایران، جمهوری اسلامی.....	۱۱۸۹	۱۴۷۹	۱۸۲۰	۱۸۴۶	۱۷۹۵	۱۸۰۱	۱۸۱۹	۱۸۵۴
عراق.....	۴۵۲	۵۳۷	۶۹۴	۶۸۰	۶۸۶	۷۵۷	۷۲۳	۷۰۴
عربستان سعودی.....	۹۰۲	۱۱۷۵	۲۶۰۰	۳۱۶۳	۳۳۱۹	۳۲۱۰	۳۲۷۲	۳۱۰۵
کنگو.....	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۷	۸	۸	۸	۸
کویت.....	۱۵۳	۲۴۹	۳۵۸	۳۳۷	۳۴۶	۳۵۰	۳۷۱	۳۵۳
گابن.....	-	-	-	۳۴	۳۶	۳۷	۳۸	۳۸
گینه استوایی.....	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۷	۸	۶	۵	۵
لیبی، جماهیر عربی.....	۲۰۲	۲۳۰	۳۰۱	۲۲۲	۲۱۱	۲۰۸	۲۰۸	۲۱۵
نیجریه.....	۲۱۴	۲۵۸	۲۷۱	۳۹۶	۴۰۸	۳۹۳	۴۲۶	۴۴۶
ونزوئلا.....	۴۸۶	۵۲۱	۶۷۵	۷۵۲	۶۵۸	۵۶۶	۵۰۳	۴۰۲

(۱) اطلاعات تجدید نظر شده است.

ماخذ- سازمان کشورهای تولیدکننده و صادرکننده نفت (اوپک) (ر. پ.).

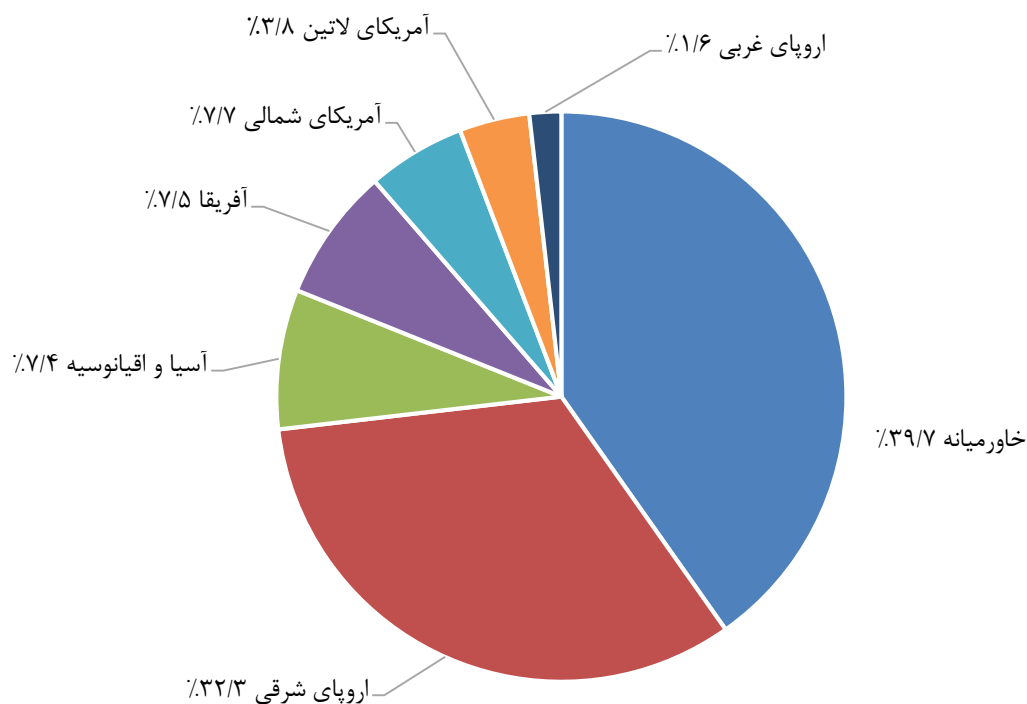
۱۲-۲۴- ذخایر شناخته شده گاز طبیعی جهان بر حسب منطقه

منطقه	۲۰۰۰	۲۰۰۵	۲۰۱۰	۲۰۱۴ ^(۱)	۲۰۱۵ ^(۱)	۲۰۱۶ ^(۱)	۲۰۱۷ ^(۱)	۲۰۱۸
جهان.....	۱۵۹۷۷۶	۱۷۶۲۷۲	۱۹۳۲۳۹	۱۹۹۵۴۷	۱۹۷۲۸۶	۱۹۸۸۵۰	۲۰۱۸۰۴	۲۰۳۲۳۹
آسیا و اقیانوسیه	۱۲۴۶۹	۱۴۴۳۹	۱۵۸۲۷	۱۵۲۱۵	۱۵۳۱۴	۱۵۱۴۳	۱۵۲۰۷	۱۵۱۲۴
آفریقا.....	۱۲۴۶۳	۱۴۲۶۹	۱۴۴۶۳	۱۴۶۸۱	۱۴۵۳۸	۱۴۹۷۸	۱۵۲۱۷	۱۵۲۳۰
آمریکای شمالی	۶۷۰۸	۷۴۲۱	۹۷۰۱	۱۲۴۲۱	۱۰۸۸۰	۱۱۲۱۶	۱۴۴۴۸	۱۵۶۰۳
آمریکای لاتین	۷۷۲۰	۷۲۶۳	۸۳۲۵	۷۹۴۷	۷۸۹۲	۷۸۵۲	۷۷۸۳	۷۷۳۰
اروپای شرقی	۵۳۱۶۰	۵۴۵۲۶	۶۱۰۳۴	۶۵۱۵۶	۶۵۳۷۰	۶۵۶۹۵	۶۵۴۹۳	۶۵۴۹۹
اروپای غربی	۷۴۴۶	۵۸۳۶	۵۰۰۱	۴۰۲۵	۳۸۷۰	۳۶۴۷	۳۴۱۶	۳۲۷۲
خاورمیانه	۵۹۸۱۱	۷۲۵۱۸	۷۸۸۸۹	۸۰۱۰۲	۷۹۴۱۹	۸۰۳۱۹	۸۰۲۳۹	۸۰۷۷۰

(۱) اطلاعات تجدید نظر شده است.

ماخذ- سازمان کشورهای تولیدکننده و صادرکننده نفت (اوپک) (ر. پ.).

۴-۲۴- توزیع ذخایر شناخته شده گاز طبیعی جهان بر حسب منطقه : ۲۰۱۸

مبنا : جدول ۱۲-۲۴

۱۳-۲۴- گاز طبیعی عرضه‌شده به بازار جهان برحسب منطقه (میلیون متر مکعب)

منطقه	۲۰۰۰	۲۰۰۵	۲۰۱۰	۲۰۱۴ ^(۱)	۲۰۱۵ ^(۱)	۲۰۱۶ ^(۱)	۲۰۱۷ ^(۱)	۲۰۱۸
جهان.....	۲۴۴۷۶۸۵	۲۸۰۳۸۵۹	۳۳۰۰۷۰۶	۳۵۵۲۳۴۳	۳۶۱۲۶۱۵	۳۶۳۰۴۷۰	۳۷۴۸۰۱۵	۳۹۵۱۹۳۶
آسیا و اقیانوسیه.....	۲۷۳۴۷۵	۳۶۴۶۲۰	۴۸۲۰۶۸	۵۲۷۱۵۳	۵۴۶۲۶۱	۵۶۳۷۰۲	۵۹۵۳۵۳	۶۱۲۰۹۳
آفریقا.....	۱۲۵۵۸۹	۱۶۹۲۲۵	۲۱۱۴۹۲	۲۱۲۱۴۱	۲۰۸۵۲۰	۲۱۴۹۵۳	۲۲۹۴۲۷	۲۴۷۱۳۱
آمریکای شمالی.....	۷۲۶۴۳۴	۶۹۶۶۰۰	۸۰۰۶۱۲	۸۹۶۹۰۳	۹۳۲۰۸۱	۹۲۸۶۸۳	۹۵۸۸۳۲	۱۰۵۲۹۰۳
آمریکای لاتین.....	۱۳۱۴۶۱	۱۷۲۱۸۴	۲۱۱۱۵۷	۲۱۸۲۴۴	۲۱۵۰۹۲	۲۰۸۴۱۴	۲۰۶۳۹۳	۲۱۲۶۲۱
اروپای شرقی.....	۶۹۹۰۹۷	۷۸۵۳۰۰	۷۸۶۳۴۳	۸۱۶۰۲۱	۸۱۱۶۰۱	۸۰۷۲۱۴	۸۶۰۱۸۶	۹۰۶۴۶۱
اروپای غربی.....	۲۸۲۶۳۰	۲۹۵۷۸۰	۲۸۱۷۲۸	۲۴۷۹۸۸	۲۳۹۸۱۷	۲۳۶۹۶۹	۲۳۷۷۳۰	۲۳۱۶۷۲
خاورمیانه.....	۲۰۹۰۰۰	۳۲۰۱۵۰	۵۲۷۳۰۶	۶۳۳۸۹۳	۶۵۹۲۴۲	۶۷۰۵۳۵	۶۶۰۰۹۴	۶۸۹۰۵۵

(۱) اطلاعات تجدید نظر شده است.

ماخذ- سازمان کشورهای تولیدکننده و صادرکننده نفت (اوپک) (ر. پ.).

۱۴-۲۴- گاز طبیعی عرضه شده به بازار جهان توسط کشورهای عضو اوپک (میلیون متر مکعب)

کشور	۲۰۰۰	۲۰۰۵	۲۰۱۰	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸
جمع.....	۳۸۴۴۱۵	۴۲۹۳۶۹	۶۲۰۸۱۹	^(۱) ۵۶۶۸۶۳	^(۱) ۵۹۴۵۳۲	^(۱) ۶۱۶۴۰۴	^(۱) ۶۳۰۶۷۶	۶۴۰۹۴۱
آنگولا.....	۵۷۰	۶۵۰	۷۳۳	۷۳۲	۷۷۲	۱۹۱۹	۳۱۱۱	۹۶۱۴
اکوادور.....	۱۴۰	۲۶۰	۳۳۰	۵۷۸	۴۹۷	۵۳۰	۴۶۳	۳۴۹
الجزایر.....	۸۳۱۱۹	۸۹۲۳۵	۸۴۶۱۵	۸۳۲۹۶	۸۳۰۴۱	۹۳۱۵۲	۹۴۷۷۸	۹۵۸۹۸
امارات متحده عربی.....	۳۸۳۸۰	۴۷۷۹۰	۵۱۲۸۲	۵۴۲۴۵	۶۰۱۸۱	۶۱۸۶۲	۵۴۰۸۶	۴۷۶۲۴
ایران، جمهوری اسلامی.....	۶۰۲۴۰	۱۰۳۵۰۰	۱۸۷۳۵۷	۲۱۲۷۹۶	۲۲۶۶۷۳	۲۲۶۹۰۵	۲۳۸۰۰۳	۲۴۸۵۲۴
عراق.....	۳۱۵۰	۱۴۵۰	۱۳۰۳	۷۹۲۷	۷۶۸۵	۱۰۴۱۶	۱۰۶۵۰	۱۱۱۳۰
عربستان سعودی.....	۴۹۸۱۰	۷۱۲۴۰	۸۷۶۶۰	۱۰۲۳۸۰	۱۰۴۴۵۰	۱۱۰۸۶۰	۱۱۵۰۰۰	۱۱۸۰۰۰
کنگو.....	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۹۲۸	۹۲۸	۸۶۶	۸۶۰	۸۶۷
کویت.....	۹۶۰۰	۱۲۳۰۰	۱۱۷۳۳	۱۵۰۲۹	۱۶۹۰۹	۱۷۲۹۱	۱۷۱۰۲	۱۷۷۳۸
گابن.....	-	-	-	۵۵۰	۵۵۰	۵۵۱	^(۱) ۴۸۷	۵۳۰
گینه استوایی.....	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۶۱۶۰	۶۲۰۰	^(۱) ۶۲۰۰	^(۱) ۶۶۰۰	۷۷۵۱
لیبی، جماهیر عربی.....	۵۸۸۰	۱۱۳۰۰	۱۶۸۱۴	۱۶۵۲۳	۱۵۴۹۳	۱۵۵۷۰	۱۴۳۰۹	۱۳۸۸۰
نیجریه.....	۱۲۴۶۰	۲۲۴۰۰	۲۸۰۹۹	۴۳۸۴۲	۴۵۱۴۸	۴۲۵۶۲	۴۵۴۳۴	۴۴۲۵۱
ونزوئلا.....	۲۷۸۰۱	۲۳۴۴۴	۱۹۷۲۸	۲۱۸۷۸	۲۶۰۰۴	۲۷۷۱۸	۲۹۷۹۳	۲۴۷۸۵

(۱) اطلاعات تجدید نظر شده است.

ماخذ- سازمان کشورهای تولیدکننده و صادرکننده نفت (اوپک) (ر. پ).